

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота є одним з перших самостійних наукових досліджень, які виконують студенти-міжнародники гуманітарнопедагогічного факультету згідно з навчальним планом. Тематика курсових робіт відповідає напрямам досліджень кафедри міжнародних відносин і суспільних наук.

Тему дослідження студент обирає самостійно із запропонованого переліку або пропонує свою. Проте тему курсової роботи обов'язково необхідно узгодити з науковим керівником. Написання курсової роботи вимагає дотримання чітких правил. При виборі теми дослідження варто уникати довгої назви (не більше дев'яти слів) чи надто складних термінів. Тема курсової роботи не повинна починатись такими словами: проблема, дослідження, деякі шляхи, деякі питання, деякі проблеми, до питання тощо.

Перш ніж визначитись з темою дослідження, необхідно ознайомитись з наявною науковою літературою, з'ясувати рівень наукового опрацювання обраної тематики. Обравши тему курсової роботи, студент опрацьовує літературу (першоджерела, монографії, посібники тощо).

Потім студент складає план дослідження і узгоджує його з науковим керівником. Курсова робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер і містити поглиблений аналіз досліджуваної теми. Курсову роботу необхідно належно оформити і подати на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Курсова робота, яка є плагіатом, не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить елементів наукової новизни, обґрунтованих висновків, а також не має рецензії наукового керівника, до захисту не допускається. Обсяг **основного тексту** курсової роботи 30-35 сторінок комп'ютерного набору.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має чітку структуру, кожен з елементів якої подається у сталому порядку та є обов'язковим.

Курсова робота складається з таких частин:

- титульний аркуш;
- зміст (план);
- вступ;
- основна частина (складається з кількох розділів, кожен з яких містить підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел (перелік посилань); – додатки (за необхідності).

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ СТРУКТУРНИХ ЧАСТИН

КУРСОВОЇ РОБОТИ

Титульний аркуш має єдиний стандарт і містить такі дані:

- назва навчального закладу;
- назва інституту (факультету)
- назва кафедри;
- тема курсової роботи;
- номер групи, прізвище, ініціали студента;
- наукове звання, посада, прізвище та ініціали наукового керівника;
- місто і рік виконання кваліфікаційної роботи (Див. Додаток 1).

Зміст (план) розташовують безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту входять такі пункти: вступ, послідовно перераховані назви всіх розділів та підрозділів, висновки, список використаної літератури, додатки (якщо вони є). Навпроти кожного із пунктів проставляють номери сторінок, які містять початок вищевказаних складових частин роботи (Див. Додаток

2).

У вступі студент розкриває сутність і стан дослідження певної проблеми (перераховує те, що вже зроблено у висвітленні досліджуваної проблеми іншими авторами), обґрунтовує необхідність дослідження обраної теми, тобто її актуальність. Саме у вступі формулюють мету (яка тісно пов'язана з назвою дослідження) та основні завдання курсової роботи, а також вказують предмет, об'єкт і методи дослідження. Завдання мають конкретизувати основну мету курсової роботи, а їх формулювання повинно відповідати назвам основних розділів, їх послідовності. У вступі необхідно вказати на методи, якими послуговувався студент у процесі написання курсової роботи.

Структура вступу повинна бути такою:

- актуальність обраної для дослідження теми;
- мета курсової роботи;
- завдання роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- огляд джерел та літератури;
- методи дослідження (Див. Додаток 3).

Рекомендований обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Основна частина дослідження складається з 3 і більше розділів та, за потреби, кількох підрозділів; розділи та підрозділи повинні бути приблизно однакового обсягу. Кожен підрозділ повинен завершуватися лаконічним підсумком. Кожний розділ повинен закінчуватись висновками до нього (2-3 абзаци). Виділяти окремим підзаголовком «Висновки до першого (другого, третього) розділу» не потрібно, можна просто виділити ці слова в тексті за допомогою напівжирного шрифту, курсиву (Див. Додаток 4).

В основній частині доцільно проаналізувати сучасний стан вивчення обраної теми (проблеми, ідеї тощо), її розробленість і популярність у літературних розвідках. Автор курсової роботи повинен розглянути основні концепції та підходи у вивченні теми, порівняти їх, визначивши спільне та відмінне у них. У курсовій роботі автор обґрунтовує та обстоює власну позицію, бачення обраної проблеми, вказує на можливі способи її вирішення.

У курсовій роботі при аналізі тих чи інших трактувань і положень автор повинен підтверджувати їх цитатами. Посилання на літературу в тексті подають за таким зразком: [5, с. 87], де 5 – номер джерела за списком літератури, 87 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подають таким чином: [3; 5; 7] або [3, с. 145; 5, с. 25; 7, с. 348].

Курсову роботу завершують загальними висновками. Висновки до курсової роботи можна оформити у вигляді чітких тез, що стосуються розділів роботи. У висновках наводять оцінку одержаних результатів роботи відповідно до

завдань дослідження, вказаних у вступі. Висновки повинні бути стислими і ґрунтовними.

Рекомендований обсяг висновків – 2-3 сторінки (Див. Додаток 5).

Список використаної літератури, тобто джерел, на які автор посилається в основній частині курсової роботи, подають в алфавітному порядку (не менше 25 опрацьованих джерел) після висновків, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях основного тексту курсової роботи мають бути посилання на джерела. (Див. Додаток 6).

Додатки до курсової роботи роблять за потреби, якщо у роботі необхідно навести подробиці дослідження. У додатки можна вмістити додаткову інформацію (хронологічні таблиці, біографічні відомості, порівняльні таблиці); ілюстрації (фото сторінки з рукопису міжнародного документу, фото титульної сторінки документу тощо). Варто пам'ятати, що додатки не є обов'язковим елементом курсової роботи, а їх використання без потреби може перевантажити текст роботи, знизивши якість її виконання. У додатки не можна вміщувати ту інформацію чи ілюстративні матеріали, які не містять елементів новизни і є загальновідомими. Додатки повинні відповідати змісту роботи, можуть містити оригінальне схематичне зображення змісту, діаграми тощо.

ЕТАПИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Починаючи роботу над написанням курсової роботи, студент повинен розподілити свій час та спланувати його. Для оптимізації виконання дослідження варто скласти чіткий план роботи та графік консультацій з науковим керівником.

Як правило, дослідження обраної теми складається з п'яти етапів.

Перший етап складається з вибору теми та обґрунтування її актуальності, визначення об'єкта, предмета й мети дослідження, підготовки плану курсової роботи.

Тема наукового дослідження є складовою частиною певної проблеми. Тематику курсових робіт розробляє та затверджує кафедра української літератури.

Актуальність теми дослідження зумовлюється теоретичними й емпіричними пізнавальними завданнями дисципліни, необхідністю розширення парадигми знань про окремі літературні явища або процеси, потребою їх поглибленого вивчення, незавершеністю опрацювання окремих аспектів відповідної наукової проблеми.

Мета дослідження – це визначення автором своєї евристичної стратегії в отриманні нових знань про об'єкт та предмет дослідження, усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника.

Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формування завдань дослідження.

Не можна формулювати мету як дослідження..., вивчення..., оскільки таке визначення мети вказує на засіб, але не спосіб її досягнення. Мета дослідження може бути пов'язана, зокрема, з формулюванням наукових завдань, які належить вирішити; з обґрунтуванням можливості виявлення нових ознак загального або часткового характеру, певних конкретних фактів, що аналізуються, а також структури їхньої організації; з визначенням певних теоретикометодологічних моделей дослідження, застосування яких забезпечує вирішення обраних теоретичних і практичних наукових завдань.

Завдання дослідження – відповідно до загальної мети необхідно чітко визначити етапи наукового пошуку для її досягнення. Передусім слід сформулювати завдання, пов'язані з виявленням найсуттєвіших ознак та внутрішньої структури об'єкта і предмета дослідження. Завданнями курсової роботи з сучасних тенденцій міжнародних відносин можуть бути, зокрема, такі: виявлення сутності окремих понять, явищ, процесів, визначення параметрів та рівнів їх функціонування, принципів інтерпретації тощо. Увесь комплекс завдань – це алгоритм безпосередньої загальної моделі дослідження, зумовлений логікою етапів конкретного наукового пошуку. У курсовій роботі має бути 3 і більше завдання.

Підсумком курсової роботи є досягнення мети та реалізація завдань дослідження. Результати цього необхідно відобразити у висновках.

Об'єктом дослідження є процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію й обирається для наукового пошуку. Об'єкт дослідження – це вся сукупність зв'язків, відношень різних теоретичних аспектів міжнародних відносин, які слугують джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і визначає тему курсового дослідження. Предметом дослідження є тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в кожній окремій курсовій роботі. В об'єкті дослідження визначена загальна сфера наукового пошуку, у предмета дослідження чітко виокремлюється явище, етап чи процес, які будуть проаналізовані у курсовій роботі. Окреслення предмета дослідження слід розуміти як виокремлення параметрів певного «ракурсу» наукового пошуку у визначенні основних компонентів характеристики об'єкта дослідження. Отже, об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове, тобто предмет дослідження є більш вузьким, ніж його об'єкт.

Другий етап передбачає визначення теоретичної основи дослідження. Перш за все курсова робота повинна базуватися на опрацюванні різноманітної наукової літератури з теми дослідження.

На другому етапі дослідження студент працює з різноманітними бібліотечними фондами, підшукуючи літературу для дослідження, тобто здійснює бібліографічний пошук.

Для складання бібліографії (список літератури, використаної у курсовій роботі) за темою наукової роботи студент використовує фонди бібліотеки: систематичні каталоги, в яких назви творів розташовані за галузями знань; алфавітні каталоги, в яких картки розташовані в алфавітному порядку за прізвищами авторів; предметні каталоги, що містять назви творів з конкретних проблем і спеціальностей, а також різноманітні бібліографічні довідкові видання (покажчики за окремими темами і розділами), посилання в підручниках, монографіях, енциклопедичних словниках, періодичній літературі та ін. Роботу з літературою варто починати з книг, потім переходити до статей, спочатку опрацьовувати вітчизняні джерела, після цього – наукові праці зарубіжних авторів. Для підбору періодичної літератури слід звернутися до покажчиків статей, опублікованих протягом календарного року і розміщених у кінці останнього номера журналу за кожен рік видання.

На третьому етапі на основі аналізу літератури з обраної теми потрібно скласти чіткий план дослідження, обрати методи та визначити методику дослідження (як, в який спосіб проводити дослідження). Важливо відзначити, що методи дослідження обирають з урахуванням специфіки завдань, які поставив перед собою дослідник.

Четвертий етап передбачає обробку та аналіз результатів дослідження, написання курсової роботи, формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

П'ятий етап – оформлення остаточного тексту курсової роботи і підготовка до захисту.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ

КУРСОВИХ РОБІТ

Назва роботи повинна бути по можливості короткою, не носити оцінкових тверджень, відповідати обраній спеціальності та суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність.

Курсову роботу виконують державною мовою.

При написанні роботи обов'язково посилатися на авторів і літературу, з якої запозичено матеріали або окремі результати. Використання в роботі запозиченого матеріалу без посилання на автора не допускається.

У роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Обсяг основного тексту (тобто обсяг всієї роботи без списку використаних джерел і додатків, титульної сторінки і плану роботи) курсової роботи становить 30-35 сторінок.

ПРАВИЛА КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ ТЕКСТУ

Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютерного набору на білому папері формату А4 (210x297 мм). Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Перенесення слів у тексті не допускається.

Текст з лексичними та орфографічними помилками є неприпустимим. Текст роботи необхідно друкувати з одного боку аркуша, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 20 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту реферату, курсової роботи:

- текстовий редактор – WORD;
- гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – по ширині;
- кегель шрифту (розмір) – 14;
- кількість символів у рядку – не менше 60;
- абзац – 1,2-1,27 см;
- міжрядковий інтервал – полуторний;
- кількість рядків на сторінці – до 30;
- назви структурних частин роботи: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту (шрифт – 14 жирний), вирівнюючи по центру;
- усі названі структурні частини роботи слід починати з нової сторінки;
- новий підрозділ друкують з тієї ж сторінки, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два полуторних інтервали;
- заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої – великої, з абзацного відступу, шрифт – 14 жирний. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два полуторних інтервали;

– використовувані в роботі списки повинні бути виконані в одному стилі по всьому тексту (наприклад, всі списки з нумерацією 1), 2) ... або всі списки з маркуванням –);

– в роботі дозволяється виділяти важливий текст таким чином: **напівжирний**, курсив, **напівжирний курсив** або підкреслений – але виділення по всьому тексту повинні бути виконані в одному стилі. Не допускається виділяти частину тексту за допомогою інших шрифтів, крім Times New Roman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;

– використовувані в роботі лапки мають бути одного стилю: «»
Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: ’ – однаково по всьому тексту;

– зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: Капітоненко М. Г., Требін М. П. або М. Г. Капітоненко, М. П. Требін, або М. Капітоненко, М. Требін. Між прізвищем та ініціалами (слідкуючи, щоб вони лишились в один рядок) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift – Ctrl – Пробіл»);

– не допускається розташування заголовку підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки – у такому разі назву підрозділу разом із текстом переносять на наступну сторінку;

– не можна починати абзац внизу сторінки, якщо на ній поміститься тільки один рядок з нього – в такому разі слід переносити весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака № у правому верхньому куті. Крапка після номеру сторінки не ставиться. Нумерують всі аркуші, у тому числі додатки. На титульній сторінці номер не ставлять. Нумерацію починають з другої сторінки (на якій вміщено зміст) з цифри «2».

Зміст, вступ, висновки, список використаної літератури не мають порядкових номерів. У тексті кваліфікаційної роботи номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3. – третій підрозділ другого розділу. Потім у того ж рядка друкують заголовок підрозділу.

ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують слово «Таблиця» із зазначенням її номера, наприклад: Таблиця 3. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують по центру сторінки симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишуть: «Продовження табл. 3».

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. У тексті повинна бути вказівка на таблицю, наприклад: «... основні події життя і творчості письменника наведено в таблиці 3». Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ

ДЖЕРЕЛА

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати досліджень, на ідеях та висновках яких відбувалось вивчення теми курсової роботи. Такі посилання дають змогу відшукати використане у роботі джерело і перевірити достовірність цитування. Якщо було використано відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць з джерела, на яке зроблено посилання у роботі. Приклад: Цитата в тексті:

«До більш сучасних методик належить індекс комплексної національної могутності – комплексний індикатор сили, який бере до уваги можливості країн у сфері економіки, військових справ, науки і технологій, освіти, а також володіння природними ресурсами та вплив держави» [12, с. 218].

Відповідне подання у списку літератури:

12. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги – XXI, 2019. 272 с.

ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Відомості про джерела і літературу, які включені до списку, необхідно подавати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням прізвищ авторів, назви праці, міста і року видання, видавництва і кількості сторінок. Список складають в алфавітному порядку (Див. Додаток 6).

Зверніть увагу на такі моменти:

1. При посиланні на книгу в списку використаних джерел вказують загальну кількість сторінок. При посиланні на частину книги чи статтю в збірці вказують номери сторінок, на яких починається і закінчується стаття.

2. Якщо у літературного джерела один автор, то його прізвище вказують перед назвою, якщо два і більше – після назви. Якщо у джерела п'ять і більше авторів, після назви вказують тільки три перших прізвища з уточненням «та ін.».

3. Якщо прізвища авторів вказують перед назвою роботи, то ініціали зазначають після них (Капітоненко М. Г. Назва ...). Якщо ж спочатку вказують назву джерела, то ініціали зазначають перед прізвищем автора (Назва / М. Г. Капітоненко).

4. Обов'язково необхідно вказувати не тільки місце видання, а й видавництво. 5. Місце видання пишуть повністю (Запоріжжя, Донецьк, Львів, Чернівці, Відень тощо), за винятком столиць держав: К. (Київ), М. (Москва), Л. або СПб. (Ленінград, або Санкт-Петербург), N.Y. (НьюЙорк), L. (Лондон), P. (Париж).

ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках після списку використаної літератури. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б» і т. д.

Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично зліва відносно тексту сторінки. Зліва над заголовком малими літерами з першої великої друкується «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Сторінки з додатками нумерують, але їх не враховують до загального обсягу роботи, наприклад, робота може містити 22 сторінки основного тексту і 3 сторінки додатків, але обсяг курсової роботи буде 22 сторінки, а не 25.

Додаток 2.

Зразок оформлення змісту в курсовій роботі ЗМІСТ

ВСТУП.....3

РОЗДІЛ I. ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ

МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛЬСЬКОЇ

РЕСПУБЛІКИ..... 5

1.1. Політико-економічні реформи Польщі в

Міжнародному просторі.....5

1.2. Східно-європейська діяльність Польщі.....9

РОЗДІЛ II. ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ

ПОЛІТИКИ ПОЛЬЩІ НА СУЧАСНОМУ

ЕТАПІ.....14

2.1. Зміна векторності зовнішньої політики Польщі

В 2015-2019 рр.....14

2.2. Міжнародне співробітництво Польської

Республіки.....18

РОЗДІЛ III. ПІДТРИМКА УКРАЇНИ ПОЛЬЩЕЮ
НА
МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.....21

3.1. Євроатлантична та інтеграційна співдружність

України-Польщі.....21

3.2. Міжрегіональна співпраця України-Польщі в сфері безпеки, кібербезпеки, освіти та науки.....25

ВИСНОВКИ.....29

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....33

ДОДАТКИ.....36 Додаток 3.

Зразок оформлення вступу в курсовій роботі

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вишеградська група вважається одним із найуспішніших проектів регіональної інтеграції в Центрально-Східній Європі. Країни В4, виступаючи координуючим механізмом, змогли реалізувати свій євроінтеграційний та євроатлантичний курс. Держави Вишеградської четвірки відносяться до 12 країн з «функціонуючою ліберальною демократією» і мають бали з демократичного показника 8,0-9,8 (за десятибальною шкалою). Повчитися можна і рівню єврооптимізму (78 % поляків та словаків позитивно ставляться до членства у ЄС – це найвищий рівень підтримки серед усіх країн-членів Євросоюзу) [21]. Тому досвід країн Вишеградської групи у проведенні реформування та просуванні до євроатлантичних та євроінтеграційних структур є актуальним для України та важливим для дослідження фахівцями.

Об'єктом дослідження у пропонованій контрольній роботі є:

Вишеградська група.

Предметом дослідження є: процес становлення та розвитку Вишеградської групи.

Виходячи з вище означеного метою курсової роботи є:

Характеристика діяльності Вишеградської групи з виокремленням основних історичних етапів.

У контексті мети поставлені наступні завдання:

- Розглянути базові нормативно-правові документи, що регулюють діяльність Вишеградської групи; - визначити механізм співпраці Вишеградської групи; - з'ясувати формат співробітництва В4+.

Джерельну базу курсової роботи склали матеріали поточного електронного архіву Вишеградської групи – документи вишеградського співробітництва – декларації, заяви, угоди, рекомендації, керівні принципи за результатами самітів і зустрічей президентів, прем'єрів-міністрів, очільників різних міністерств Польщі, Словаччини, Угорщини, Чехії, а також джерела поточного електронного архіву Міжнародного Вишеградського Фонду.

Проблемою Вишеградської групи займаються міжнародники експерти, історики, політологи, економісти, соціологи. Українські науковці вирізняються дослідженнями присвяченими двостороннім відносинам України з країнами Вишеградської четвірки (Чекаленко Л.Д. [25] – українсько-польські відносини; Держалюк М. [5], Білан В. [2] – українсько-угорські відносини, Сергієнко Т.С. [7] – українсько-словацькі відносини, Цуп О.В. [27] – українсько-чеські відносини), В4+Україна (Кудряченко А.І., Кіш Є., Латенко В., Мудрієвська І.І., Снігир О., Чорна Н.) [5;6;10;12;14;26], окремим аспектам співпраці

(Андрейко В., Головка В., Їжак О., Каплинський О., Ткачук Н., Шевцов А., Шелест Г. [1;3;4;13;15;28;29], – військовий аспект; Артьомол І., Литвин Г., Троян С. [2;16;17], – транс-регіональне співробітництво).

Зарубіжні дослідники зосереджені на окремих країнах та розвитку регіону Центрально-Східної Європи загалом, а також питанням відносин України з країнами Центральної Європи (Нюрнберг Б., Ш.Гарнетт, Дж. Мороні, С.Бурант.) [23; 3; 21;],

Для реалізації основних завдань курсової роботи було обрано такі методи дослідження: порівняльно-історичний, типологічний, історико-функціональний, а також методи аналізу, синтезу і порівняння.

Додаток 4.

Зразок оформлення розділів та підрозділів у курсовій роботі

РОЗДІЛ I

ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛЬСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

1.1. Політико-економічні реформи Польщі в міжнародному просторі

В січні 1990 року Польща почала «шокову терапію» для своєї економіки, в країні накопичилась ціла низка політичних та економічних проблем, причиною яких була неспроможність подолати сучасні та минулі помилки.

[...]

Висновки до підрозділу (2-3 абзаци).

1.2. Східно-європейська діяльність Польщі

Для історії Польщі поворотним моментом став кінець вісімдесятих років ХХ сторіччя. Новий уряд обирає нові орієнтири розвитку країни, пов'язані з лібералізацією суспільства, демократичними реформами та впровадженням ринкових економічних

відносини. Замість орієнтованого на Радянський Союз вектору, Польща починає вироблення декількох напрямів зовнішньополітичної та міжнародної діяльності.

[...]

Висновки до підрозділу (2-3 абзаци).

Висновки до розділу 1

Додаток 5.

Зразок оформлення висновку в курсовій роботі

ВИСНОВКИ

1. Нормативно-правову базу вишеградського співробітництва становлять декларації, заяви, угоди, рекомендації, керівні принципи за результатами самітів і зустрічей президентів, прем'єрів-міністрів, очільників різних міністерств Польщі, Словаччини, Угорщини, Чехії, річні програми та звіти діяльності, а також документи Міжнародного Вишеградського Фонду.

Базові документи, що відображають головні етапи розвитку та співпраці між країнами-учасницями Вишеградської групи складають «Вишеградська Декларація 1991», «Зміст Вишеградської співпраці 1999», «Кромержиська Декларація 2004», «Директиви у майбутніх напрямках Вишеградської співпраці 2004», «Братиславська Декларація прем'єр-міністрів Чеської Республіки. Угорської Республіки. Республіки Польща та Словацької Республіки з нагоди 20-річчя Вишеградської групи 2011» тощо.

Співробітництво країн В4 з іншими країнами (у тому числі і Україною) визначені у наступних базових документах. Першим документом є «Додаток до Змісту Вишеградської співпраці» (2002 р.), в якому визначено механізм співпраці у форматі В4+1; далі – Декларація від 12 травня 2004 р., в якій зазначено про відносини між державами В4 і країнами, які прагнуть здобути членство в ЄС. Так, в документі вказано, що держави В4 готові допомагати цим країнам, зокрема обмінюватися досвідом, співпрацювати, сприяти впровадженню політики ЄС щодо країн Східної і Південно-Східної Європи. Напрями розвитку співпраці країн Вишеградської групи з іншими країнами (в тому числі Східної і Південно-Східної Європи) також розроблені у «Керівних принципах щодо майбутніх сфер Вишеградського співробітництва» (від 12 травня 2004 р.).

2. У «Керівних принципах щодо майбутніх сфер Вишеградського співробітництва» (від 12 травня 2004 р.) визначено механізм співпраці В4, що є і нині діючим, який включає в себе: по-перше, урядове співробітництво як основний сегмент – ротаційне однорічне головування, з підготовкою президентської програми дії на рік, включно і визначенням довгострокових цілей співпраці країн-членів В4; щорічний саміт прем'єр-міністрів на завершальній стадії кожного головування, неформальні зустрічі прем'єр-міністрів і міністрів закордонних справ перед міжнародними заходами; зустрічі заступників міністрів закордонних справ перед офіційними самітами; зустрічі представників інших міністрів у форматі В4 та В4+; посилення комунікації, ролі національних координаторів В4 та їх ключової ролі у внутрішній та міждержавній координації; консультації та співпраця постійних представництв при ЄС та НАТО в Брюсселі, а також у всіх відповідних форумах (ОБСЄ, ООН, РЕ, ОЕСР, СОТ тощо), розвиток і підтримка міжнародного Вишеградського фонду та його структури; по-друге, зустрічі президентів країн В4; по-третє, співпраця Парламентів країн В4.

Єдиним на сьогодні інституційною структурою В4 є Міжнародний Вишеградський Фонд. Керівними органами фонду є Рада послів та Конференція міністрів закордонних справ. Виконавчий орган фонду складається з виконавчого директора та заступника виконавчого директора. Адміністративним органом фонду є секретаріат. Вищим органом фонду є Конференція міністрів закордонних справ, яка складається з міністрів закордонних справ країн Вишеградської групи. Конференція визначає розмір щорічних внесків та терміни їх виконання для кожної держави-члена В4, затверджує правила процедури секретаріату фонду та затверджує бюджет фонду, тобто річні звіти та розрахунок бюджету, представлені Радою послів. Конференція міністрів закордонних справ призначає з числа своїх членів її президента. Це президентство змінюється в англійському алфавітному порядку за назвами держав-членів. Конференція міністрів закордонних справ приймає резолюції одноголосно і збирається не рідше одного разу на рік, щоб оцінити виконання завдань, викладених у цьому статуті фонду. Країна,

головуюча у Вишеградській групі, змінюється щороку в липні (в порядку Чеська Республіка, Польща, Угорщина, Словаччина).

Рада послів складається з послів або Тимчасового повіреного в справах з держав-членів V4, акредитованих на чолі держави, чий повноважний представник на даний момент займає посаду президента Конференції міністрів закордонних справ. Рада готує програми для засідання Конференції міністрів закордонних справ та звітів про здійснення діяльності фонду у попередньому році. Рада розробляє програми та документи для засідань Конференції міністрів закордонних справ, збирається принаймні один раз на шість місяців, щоб обговорити все, що необхідно для досягнення цілей. Рада формально затверджує проекти, обрані для фінансування та реалізації.

3. На етапі становлення Вишеградської групи з'являється формат співпраці формату 3+3 (В3+Бенілюкс). На саміті глав урядів країн Вишеградської четвірки 15-16 жовтня 1999 року у Герлахові у Високих Татрах, де було висловлено бажання всіх учасників підтримувати європейські сили в Україні, і цим самим започатковано формат В4+Україна. Вперше офіційно задокументовано співпрацю країн В4 з іншими країнами (у тому числі і Україною) в форматі В4+1 у «Додатку до Змісту Вишеградської співпраці» (2002р.). Після вступу до ЄС та НАТО Вишеградською четвіркою була запропонована широка зовнішньополітична програма дій, що сприяло розширенню застосування формату В4+ як інструменту співпраці з третіми країнами, в тому числі і сусідами зі Східної та Південно-Східної Європи. На саміти голів держав та урядів і на міністерські консультації запрошувалися представники інших країн ЄС, партнерів та сусідів. Це дозволяло формувати більш широкі коаліції щодо нових ініціатив чи реалізації спільних проектів. Можна назвати декілька традиційних форматів: В4+країни Північної Європи та Балтії (В4+8), В4+ФРН, В4+Великобританія, В4+країни Бенілюксу, В4+Франція та Німеччина, В4+ Японія, В4+ Україна. В рамках програм ЄС та НАТО також формуються різні програми, наприклад, підтримується програма «Східне партнерство» (В4+СхП). В 2012 році була створена спеціальна грантова програма Вишеград для Східного партнерства (V4EaP) в рамках Міжнародного Вишеградського Фонду.

За час існування Вишеградської четвірки, були ідеї щодо зміни формату групи. У грудні 2014 року Президент України П. Порошенко під час зустрічі з делегацією країн Вишеградської групи в Києві висловив сподівання, що Вишеградська четвірка зміниться з V4 на V5 за участю України. Були спроби розширити В4 до В6 за рахунок приєднання Австрії та Словенії. Втім, означений проект не знайшов консенсусної підтримки країн-членів, зокрема, і через побоювання окремих країн щодо розмиття ідентичності ініціативи. Однак вказані країни продовжують відігравати важливу роль у відносинах з В4 і беруть участь як спостерігачі у деяких зустрічах групи (починаючи з 2014р.).

Додаток 6.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел у курсовій роботі

З урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

В Україні 01 липня 2016 р. Набув чинності ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», який установлює види бібпосилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

Характеристика джерела Приклад оформлення

Книги: Один автор

1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.
2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.
3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : Монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.
5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.

6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. Посіб. 2-ге вид., перероб. Та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : Навч. Посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.

Два автори

1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.
2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. Посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.
5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. Посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

Три автори

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : Навч. Посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.

4. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.

5. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. Посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

Чотири і більше авторів

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. Ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.

3. Операційне числення : навч. Посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.

5. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

6. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.

Автор(и) та редактор(и)/ упорядники

1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : Монографія / за заг. Наук. Ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.

2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. Посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.

3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. Посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора

1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. Вип. / під заг. Ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.

2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. Ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.

3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.

4. Міжнародні економічні відносини : навч. Посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.

6. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. Ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.

7. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.

8. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.

9. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. Ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.

10. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти :
матеріали Всеукр.

Наук.-практ. Конф., м. Запоріжжя, 5-

6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.

11. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. Наук. Пр. / редкол.:

П. М. Рудяков (відп. Ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.

12. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття /
упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

Багатотомні Видання

1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т.
17. 712 с.

2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. Изд.:

Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. Вступ. Ст. А. В.

Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого,
2015. Т. 1. 306 с.

3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. Изд.:

Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. Вступ. Ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М.

Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.

4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. Прав. Наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. Ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть.

Косвенные налоги. 536 с.

Автореферати дисертацій

1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. Дис. ... канд. Юрид. Наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.

2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. Дис. ... канд. Політ. Наук :

23.00.02. Київ, 2017. 20 с.

3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. Дис. ... канд. Юрид. Наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Дисертації

1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок ХХ

Ст.) : дис. ... канд. Іст. Наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.

2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. Фіз.мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.

3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. Наук : 08.00.04.

Дніпро, 2017. 424 с.

Законодавчі та Нормативні документи

1. Конституція України : офіц. Текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178179). С. 10–22.

3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155618> (дата звернення: 15.11.2017).

5. Деякі питання стипендіального забезпечення :

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543.

7. Про Концепцію вдосконалення інформува